

לשוננו לעם

עורכים: ע' איתן ומ' מדן

כרך כא, תש"ל

דבר: רבי פעלים וכד'. עירוב הצד הסמנטי של רב רק מטעה. בטיפוס רב עניין יכול רב לשמש בכל אחת ממשמעותיו, ואין בצירוף הסמיכות כדי להגביל את תחום המשמעויות של הגסמך. אכן יש הגבלה כזאת בטיפוס רב-גוני, שכן שם המרכיב רב- הריהו מחליף את המרכיבים חד-, דו-, ובהכרח הריהו נושא כמותם ממשעות של מניין. רב משמעי הריהו אפוי אך זרק "בעל משמעויות רבות". אך הטיפוס רב- עניין אינו מנוגד לכך, ואינו כולל בהכרח יסוד בלתי נמנה: רב פעלים הוא "בעל פעלים רבים", ולא בגלל טיפוסו של הצירוף יש להידחק למשמעות אחרת. והוא הדין יתר הצירופים כפולי המשמעות הנזכרים שם, ואפשר להוסיף עליהם.

ש שון סומך

לעניין "רב-משמע"

יתי לו לד"ר איתן, על שעורר את שאלת תרגום המלה האנגלית meaningful (לשוננו לעם ר"ג, עמ' כ"ד—כ"ח), מלה השכיחה מאוד בימינו בלשון העיתונות, הדיפלומטיה וכיו"ב. יש להעיר, כי הצירוף "רב משמעי", שהשתמש בו משרד החוץ לתרגום המלה האנגלית (ואשר ד"ר איתן פוסלו, ובצדק, ומציע תחתיו רב-משמע), אינו התרגום המקובל בלשון העיתונות והרדיו בארץ. לעתים קרובות נתקל אני בתרגום לא פחות צורם — "בעל משמעות". נראה, כי תרגום

זה נתקבל אצל העיתונאים במידה רבה בגין מילון אנגלי-עברי נפוץ המתרגם כך (וכך בלבד!).

תרגום „בבואה“ זה, כמוהו כתרגומי-שאלה רבים, אינו מכוון למשמעו ולרוחו של הביטוי המקורי. המלה meaningful האנגלית אין משמעה בהכרח „בעל משמעות“. לעתים קרובות היא באה במשמע „תכליתי“, „חשוב“, „בעל ערך“. צירופים כגון meaningful discussions או כגון meaningful training אין פירושם, חלילה, „דיונים בעלי משמעות“ או „אימון בעל משמעות“ (כפי שיתרגמו עיתונאינו מסתמא), אלא מעין „דיונים תכליתיים ובעלי-ערך“ או „אימון חשוב, שאין לזלזל בו“.

דומה, כי במקרים כאלה לא תתאים אף הצעתו של ד״ר איתן, רב-משמע (ככל שהיא נכונה לעניין שדן בו ברשימתו).

ישראל בן-דוד

עוד על בחינות הבגרות ב"הבעה עברית"*

ניסן נצר מצא באותה בחינה שלושה משפטים נכונים תמורת האחד, שנתבקשו התלמידים למצוא. התקשיתי למצוא פגם של ממש אף במשפט רביעי, והוא

---

* ראה נ' נצר, לבחינת הבגרות ב"הבעה עברית" קיץ תשכ"ט,

„לשונונו לעם“ ד"א-ר"ב, עמ' 45.